

ЗЛОЧИНЕЦЬ ВИПАДКОВИЙ НЕОБЕРЕЖНИЙ

Особа із загальною позитивною спрямованістю, яка вперше вчинила необережний злочин внаслідок тимчасового прояву невластивої для неї поведінки, викликаної сильним впливом на її свідомість і волю обставин зовнішнього світу.

Загальну позитивну спрямованість особи слід розуміти як прояви уваги до інтересів оточення й відсутність поведінки, що відхиляється від норми. Наприклад, для особи, яка вчинила злочин, передбачений ст. 286 КК України, такою поведінкою можуть вважатися попередні адміністративні правопорушення на транспорті. За відсутності таких правопорушень цей необережний злочин може вважатися виявом невластивої для особи поведінки, а сама особа може бути визнана випадковим необережним злочинцем.

У кримінологічній науці існує дискусія щодо питання: чи всіх необережних злочинців слід вважати випадковими? Одні кримінологи відповідають на це питання ствердно (Ю. О. Воронін), інші — обстоюють позицію, що лише частину необережних злочинців можна визнати випадковими (П. С. Дагель, Ю. В. Голік, В. Д. Філімонов тощо). Аргументом для останньої групи науковців є той факт, що до випадкових необережних злочинців не можна зараховувати осіб, які мають стійке неухвалене ставлення до оточуючих і свідомо порушили правила безпеки. Рівень правової культури останніх є низьким, суспільна безпека особи підвищується, а необережний злочин, вчинений цією особою, є логічним продовженням попереднього життя, сповненого нігілістичного ставлення до нормативів і стандартів безпеки.

Проблема випадкових необережних злочинців є недостатньо розробленою як у кримінології, так і в кримінальному праві. Наукове вивчення й розв'язання цієї проблеми має суттєве значення для оцінки ступеня суспільної небезпеки особи, оскільки допоможе здійснювати більш обґрунтовану індивідуалізацію заходів кримінально-правового впливу щодо необережних злочинців, а також розробити й реалізовувати заходи спеціальної профілактики з урахуванням особливостей цього типу правопорушників.

Літ.: Голік Ю. В. Случайный преступник. Томск, 1984; Преступная неосторожность (уголовно-правовое и криминологическое исследование). К., 1992.; Джужа О. Випадковий необережний злочинець. Українська кримінологічна енциклопедія. X.—К., 2017.

С. Багіров